



Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio VIII. Argumentum. Breviter, sed clarè docetur, variari posse formam Sacramentorum octo modis; & quæ variatio obsit valori Sacramenti? Verba formæ corde, seu mente tantùm prolata, non faciunt ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

Neque obstant auctoritates, aut rationes primæ, & secundæ opinionis.

Non primæ, quia ut dictum est, verius est, hoc Sacramentum Extremæ Unctionis non habere determinatum numerum Unctionum pro sui validitate; sed omnes Unctiones sunt de integritate; & si deficient aliquæ ob aliquod impedimentum, essentia Sacramenti subsistit in illis Unctionibus, sive pluribus, sive una, quæ cum suis formis datæ sunt; non enim admittunt Scotistæ, quod fructus, & effectus hujus Sacramenti esset in pendentem usque ad ultimam ex quinque Unctionibus, ut doctissime disputat, & concludit Emin. Cardin. de Laurea d. tom. 3. disput. 11. art. 9. per tot.

Non secundæ opinionis Auctoritates movent, quia intelligendæ sunt de supplemento Unctionum dando ab alio Sacerdote, si primus moriatur, aut morbo corripiatur in actu ministrandi hoc Sacramentum, quando ibi alius Sacerdos adest, vel parva interposita mora potest currere; secus autem si post longum tempus, & ideo benignus lector observet verba Actorum Mediolanensium à Divo Carolo Borromæo Præsule enarrata; quæ supponunt, reliquas Unctiones absque mora dari posse per alium Sacerdotem; sunt enim ista: *Ad. Mediol. par. 4. Instr. Extr. Unct. pag. 542. col. 2.* Rursus, si aliquando acciderit, ipsum Parochum, dum ungit, præ virium imbecillitate aliove casu deficere; alius Sacerdos, si præsens aderit, aut aliunde statim evocatus, reliquas partes, quas ille non unxit, ungere ritè perget: quas autem denuò non unget. Igitur vice versâ: si alius Sacerdos præsens non aderit, aut aliunde non statim evocatus, minime debet ungere reliquas partes; ly enim statim significat modicum temporis intervallum. Fagman, in cap. Qualiter num. 45. de Cleric. non resid. Barbo-

sa de Dictionib. d. verb. dist. 384. num. 1. Et non sine magna advertentia loquuntur. Acta Mediolanensia per dictionem illam Si, dicendo alius Sacerdos si præsens aderit, siquidem dictio Si est conditionalis. l. Qui promissit ff. de Cond. indeb. Rota part. 7. rec. decis. 77. n. 3. qua deficiente non est procedendum ad disposita: & ideo sensus est Actorum Mediolanensium, non esse amplius dandas reliquas Unctiones, si statim dari non potuerint; ea ratione, quia, ubi morula intervenit, est una & eadem moralis administratio Sacramenti; sed ubi intrat unius horæ, vel plurium distantia, non potest amplius dici una, & eadem administratio & cum prioribus Unctionibus cum suis formis ritè & rectè datæ non possint stare in pendentem, & sine effectu, operantur virtutem Sacramenti tanquam essentialiter in ipsis compleri; & sic non est ulterius inungendus infirmus. Quare si parochus de quo in casu, brevi morula, audivit ea duo peccata, & absoluit, bene fecit dando reliquas unctiones; at si moratus fuerit per horam circiter, vel ultra, male egit, prosequendo unctiones, quia in primis Sacramentum obtinuerat suum complementum. Illud tamen non omittendum pro praxi, quod in tali casu, (nisi infirmus esset in extremis, & nullum vitæ spatium de eo promitti posset) deberet Parochus eidem infirmo actum contritionis suggerere; & administrationem Sacramenti Extremæ Unctionis jam ceptæ continuare, ac perficere per omnes Unctiones, à quibus citò se expediet; & deinde peccatorum oblatorum confessionem audire.

DECISIO VIII.

ARGUMENTUM.

Breviter, sed clarè docetur, variari posse formam Sacramentorum octo modis; & quæ Doct. Clericali Tom. I. Liber I.

variatio obstat valori Sacramenti? Verba formæ corde, seu mente tantum prolata, non faciunt Sacramentum.

SUMMARIUM.

1. Formæ variatio quando destruat Sacramentum?
2. Formæ variatio octo modis fieri potest. Et quibus?
3. Formæ Verba solo corde prolata an faciant Sacramentum?

Successivè fas est declarare, quæ Variatio formæ noceat valori Sacramentorum. Circa quod Quæsitum plurimos Doctores reperio respondisse, illam formæ variationem nocere Sacramentorum valori, quæ mutat sensum, quem Christus voluit exprimi per verba formæ, 8. Thom. 3. part. q. 60. art. 8. in corp. Gobat tract. 2. n. 75. Bonac. tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 2. punct. 1. n. 17. Coton. lib. 2. contr. prima cap. 1. n. 25. & Eminen. Card. de Laurea in 4. sent. tom. 1. disp. 2. n. 58. & 60.

Alii verò diffusius explicant, Variationem formæ posse contingere octo modis; videlicet 1. Additione, 2. Detractione, 3. Depravatione, 4. Transpositione, 5. Interruptione, 6. Substitutione æquipollentium, 7. Corruptione balbutiendo, 8. Repetitione verborum.

1. Additione; ut Ego te baptizo in Nomine patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & Beata Mariæ Virginis, ac omnium Sanctorum, & hanc non officere valori Sacramenti, si minister additionem ponat ex devotione tantum; officere verò, si credat eam necessariam, docent 8. Thom. d. p. 3. q. 60. art. 8. Marchant. in resol. Pastor. de Sacrament. tr. 1. cap. 2. vers. alia 2. Et Gobatus alios referens d. tract. 2. n. 94.

2. Detractione; Ut ego te baptizo in Nomine Patris, Filii, Spiritus Sancti. Nam detractio conjunctivæ ET, non immutat sensum substantialem formæ, & sic non nocet valori Baptismi, ut fortiter tenet Comitulus lib. 1. resp. Adoral. quæst. 9. Toletus de Sacram. Baptism. lib. 2. cap. 19. n. 2. quamvis aliqui contrarium sentiant apud Dianam part. 2. tract. 15. resol. 47. residente in Coord. tom. 1. tract. 1. resol. 57.

3. Depravatione. Ut Ego te baptizo in nomine patris, & Filia, & Spiritu Sancti. Et hanc formam esse validam, quia non destruit sensum, decidit Sum. Pontifex, in cap. Rorulerunt. De Baptism.

4. Transpositione. Ut si dicas Ego te baptizo in nomine Spiritus Sancti, & Filii & Patris; Et hanc valere volunt, quia non mutatur sensus, Toletus lib. 2. cap. 19. n. 4. Tambur. lib. 1. de Sacram. cap. 1. §. 1. Et Gobat, tract. 1. n. 49. ubi notat, non etiam valere sequentem, Meum est hoc corpus, quia facit hunc sensum: Hoc corpus pertinet ad me, Summa Diana Verb. Eucharistia num. 17.

5. Interruptione. Ut Ego te baptizo in Nomine Patris, & corrigendo garrientes pueros, subdat, Tacete mali pueri, & prosequatur, & Filii, & Spiritus Sancti. Valide hunc baptizare docet Gobat, d. tract. 1. n. 38. Summa Diana Verb. Sacramentum. n. 5. Toletus de lib. 2. cap. 19. n. 5. quia brevia sunt verba, breve interruptionis spatium, & sensus non perdit formæ intellectum. Secus esset, si per plura verba, aut longius spatium temporis formam Sacramentalem interrupisset; ut dicemus infra in Decis. seq.

6. Substitutione æquipollentium. Ut ego te ablavo in nomine &c. Ego te Christianizo in nomine &c. Et esse formam validam testantur Doctores, quos citat, & sequitur Gobat, tract. 2. n. 73. & 93. Card. de Lugo in respons. Moral. lib. 1. dub. 2. (Et respondit in suo examine pro Cathedrali Ecclesia Ceneten. coram

Summo Pontifice Clemente Nono Anno 1667. Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus Petrus Leonius, ejusdem Ecclesiae Antistes, & Princeps, Nobilitate, Prudentia, ac omnium Virtutum fulgoribus ornatissimus; cui tunc tanquam Domino meo Colendissimo in studio obsequabar.) Ea ratione, quia verba *abluo & Christianizo* aequipollent verbo *baptizo*. At non esse formam validam verbis *Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, substituere ista *Genitoris, Geniti, ac Spirati*, quia non licet recedere à verbis assumptis per Redemptorem in formae baptismalis constitutione, liquidem in tantum verba sunt Sacramentalia, in quantum sunt assumpta à Deo in Sacramentum, opinantur gravissimi Doctores, inter quos S. Thom. d. 3. p. q. 66. art. 5. ad 2. Scotus in 4. dist. 3. quest. 2. H. ibid. S. Bonaven. art. 2. q. 3. Et pluribus rationibus probat Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disput. 2. num. 60. & seqq.

7. Corruptione balbutiendo. Ut *Hoc est corpus meum Hic est calix*, &c. Ego te baptizo in nomine *Patris, &c.* & ex auctoritate Scoti, ac Marcantii has esse formas validas docet Gobat d. tract. 2. n. 95. & 96. Summa Diana Verb. *Eucharistiae forma*, n. 14. Tambur. de *Tripl. jur. lib. 4. cap. 2. n. 22.* & Coton. lib. 2. Controv. 4. num. 37. & 40.

4. Repetitione verborum. Pluribus ad hinc annis cognovi Sacerdotem, qui dicebatur scrupulis inquietari, & dum consecrabat, ita dicebat. *Hac, hoc, hoc, est, est, est, corpus, corpus, corpus, meum, meum, meum.* Idem faciebat in consecratione calicis, repetendo quamcumque voculam formae ter, quater, & quinque; Etenim sibi videbatur eam voculam non protulisse, seu non bene, non integrè enunciasse; & quia audiebatur ab audientibus Missam, & scandalum faciebat, tediumque satis grave; solebat alter Sacerdos ei assistere cum hoc pacto, ut statim prolato uno Verbo Consecrationis, quod intuebatur in Missali, illud digito cooperiret, & cum videret coopertum, sciret, illud pronunciasse; ideoque progrediretur in prolatione formae; & recipiebat ex hac assistentia non leve juvamen. Modò dubitatum fuit eo tempore; an pluries repetendo singulas voces formae consecrationis hostiae, & calicis, validè consecraret? Plurimi dubitabant. Sed sapientiores nullum de validitate consecrationis dubium habebant, quia illa repetitio singularum vocularum non auferebat sensum formae; & ita sentire reperio Gobat tract. 3. in *Alphabet. Sacrificantium*, num. 94. & 95.

Sit igitur resolutio quaesiti, illam variationem formae officere validitati Sacramenti, quæ sensum mutat. Quòd si quis petat, an sufficiat recitare formam cum corde, seu Mentaliter? Negativa responsio est concorditer data; quia Sacramenta novæ legis debent habere claram significationem gratiæ sanctificantis; & hanc consequuntur per verba, quæ sunt instituta ad significandum ignota. Ideò in Concil. Florentin. in decreto Eugenii decisum est, quod *Omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus tanquam materia, verbis tanquam forma, & persona ministri.* Et additum est: *Horum si aliquod desit, non efficitur Sacramentum.* Et ideo non sufficere si verba mentaliter proferantur, sed esse clara voce promenda docent Layman lib. 5. tract. 1. cap. 4. n. 2. assert. 3. Grassius part. 2. lib. 1. cap. 3. num. 20. Gobat tract. 1. num. 4. & Emin. Card. de Lauræa, id Theologicis rationibus comprobans d. tom. 4. disp. 2. art. 2. num. 6. & seqq.

DECISIO. IX.

ARGUMENTUM.

Refertur nullitas baptismi puero moribundo dati ob defectum Verborum formæ. Quem puerum Ecclesiasticæ sepulturæ non esse tradendum ostenditur.

SUMMARIUM.

1. Baptismi Verba quæ sint de essentia ejus formæ?
2. Sepultura Ecclesiastica non datur non baptizatis.
3. Factus in Ventre Matris mortuus cum ea, an sepeliatur in loco Sacro?
4. Ecclesia an polluat per sepulturam filii non baptizati.

Occasione autem Variationis Verborum formæ in Sacramentis enucleandus venit sequens Casus.

Enitur puerpera puerum, quem morti proximum videns obstetrix, anxia de ejus aeterna salute, aquam flagitat, ut eum baptizet. Intendens igitur eum baptizare, aquam benedictam effundit super caput pueri, hac tantummodo verba dicens: In nomine patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Paulo post moritur puer. Quæritur, An validè baptizatus?

Respondendum est negativè; juxta decisionem Summi Pontificis Alexandri Tercii in cap. 1. de Baptismo. ubi omnes Canonistæ. Ratio autem invaliditatis hujus Baptismi est, quia pari jure sunt de essentia formæ verba illa in nomine *Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*; ac ista Verba *Baptizo te*; & ideo cum fuerint omnia, irritus fuit Baptismus. Sane autem de forma hæc verba *Baptizo te*; liquidem forma debet talibus concipi verbis, quibus significetur tum actus agentis, tum persona baptizantis, & suscipientis, Layman lib. 5. tract. 2. cap. 4. num. 2. Grassius part. 2. lib. 1. cap. 3. num. 21. Marchantius resolut. Pastor. cap. 2. casu 4. Toletus lib. 2. cap. 19. n. 5. Comitoli. in resp. Moral. lib. 1. quest. 46. num. 1. Bonacina de Sacrament. in gen. tom. 1. disp. 1. q. 2. punct. 4. & Eminen. Card. de Lauræa, tom. 1. de Baptis. disp. 12. art. 4. n. 41.

Quòd si quis petat, an prædictus puer sepeliendus sit in loco sacro? Pariter respondendum est negativè, ea ratione, quia Ecclesiastica sepultura non conceditur non baptizatis. Rituale Roman. de Exequiis Verb. 2. *Quibus non licet dare Eccl. sepult.* prope finem Glossa in cap. Ecclesiam. De consecrat. dist. 1. Verb. *celebrare.* Samuelhus. de Sepultura. tract. 2. contr. 4. num. 7. Sperellus dec. 88. num. 19. Toletus lib. 5. cap. 8. n. 11. Mendo verb. *sepultura* num. 2. Summa Diana eod. verb. num. 1. & Bassus tom. 1. verb. *sepultura* n. 5.

Neque obstat, quòd si mater moriatur antequam pariat foetum, & iste pariter decedat in ventre matris absque Baptismo, nihilominus una cum matre obinet Ecclesiasticam sepulturam. Bordon. Variar. resolut. part. 2. resol. 89. num. 23. & Pallerin. de pollut. Ecclesie. disput. 8. cap. 21. Quia eo casu ita conceditur, non de per se ipsi foetui non baptizato, sed in consequentiam, & tanquam membro ipsius matris, in cujus visceribus adhuc retinetur. Quòd si de facto puer nostri casus absque Baptismo mortuus sepeliretur in Ecclesia, multi volunt, eandem remanere pollutam; atamen contrarium tenent gravissimi Doctores, eo quia prohibitio cadit in pueris non baptizatis ortis ex Patre, & Matre infidelibus. Sayrus de censur. lib. 5. cap. 16. num. 26. Ugo lin. de offic. & pot. Episc. par. 2. cap. 29. §. 5. Barbosa alligat. 28. num. 53. Pax Jordan. tom. 1. lib. 5. tit. 12.